
Jarosław Matysiak
Stanisław Żawrocki
Poznań

MATERIAŁY WŁODZIMIERZA PIOTROWSKIEGO
(1931–2014)
(P.III–197)

Włodzimierz Piotrowski urodził się 25 sierpnia 1931 r. w Kowalewie Pomorskim. Pochodził z rodziny robotniczej. Był piątym dzieckiem Alojzego i Anny z Szóstakowskich. Edukację w szkole podstawowej w Wąbrzeźnie rozpoczął w 1938 r. W okresie okupacji niemieckiej uczęszczał do niemieckiej szkoły podstawowej dla Polaków. Po zakończeniu wojny rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum i Liceum w Wąbrzeźnie, gdzie w czerwcu 1950 r. zdał maturę.

W latach 1950–1954 studiował prawo na Uniwersytecie Poznańskim (UP). Tytuł magistra prawa uzyskał na podstawie pracy *Wywłaszczenie jako instrument gospodarki planowej*, napisanej pod kierunkiem prof. Mariana Zimmermana. Po ukończeniu studiów, w październiku 1954 r. podjął pracę jako asystent (od października 1956 r. starszy asystent) przy Katedrze Prawa Pracy na Wydziale Prawa UP, a od 1955 r. zaczął wykonywać zawód radcy prawnego. W latach 1959–1961 odbył aplikację adwokacką zakończoną egzaminem adwokackim w 1961 r.

We wrześniu 1964 r. Włodzimierz Piotrowski na podstawie rozprawy pt. *Ochrona trwałości stosunku pracy*, przygotowanej pod kierunkiem prof. Wiktora Jaśkiewicza, uzyskał stopień doktora nauk prawnych. W tym samym roku objął stanowisko adiunkta w Zakładzie Prawa Pracy Katedry Prawa Administracyjnego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM). W czerwcu 1969 r. został powołany przez Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego na stanowisko docenta w Katedrze Prawa Pracy Wydziału Prawa UAM.

W 1972 r. na zaproszenie Fundacji Fridericha Eberta przebywał w kilku ośrodkach naukowych Niemiec (Bonn, Frankfurt nad Menem, Monachium oraz Federalnym Sądzie Socjalnym w Kassel), wygłaszając tam wykłady na temat polskiego prawa pracy i prawa socjalnego. Wykładał także na Uniwersytecie Karola w Pradze (1978), na Uniwersytecie Karola Marksa w Lipsku (1984 i 1985) oraz na Freie Universität w Berlinie (1983, 1985 i 1992).

W styczniu 1978 r. Włodzimierz Piotrowski na podstawie oceny dorobku naukowego oraz monografii *Stosunek pracy. Zagadnienia prawne nawiązania, zmiany, ustania i treści* uzyskał na Wydziale Prawa i Administracji UAM stopień doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa pracy.

W latach 1987–2001 pełnił funkcję kierownika Katedry Prawa Pracy na Wydziale Prawa i Administracji UAM, przekształconej z Jego inicjatywy w Katedrę Prawa Pracy i Prawa Socjalnego. W latach 1985–1988 pełnił funkcje rzecznika prasowego Rektora UAM.

W lutym 1988 r., na mocy uchwały Rady Państwa Włodzimierz Piotrowski otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk prawnych, a w marcu tego roku decyzją Ministra Edukacji Narodowej powierzono mu stanowisko profesora w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W latach 1996–1999 był członkiem Senackiej Komisji Prawnej UAM, a od marca 1997 r. był przewodniczącym tej Komisji.

W marcu 2001 r. został mianowany przez ministra edukacji narodowej na stanowisko profesora zwyczajnego w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. We wrześniu tego samego roku przeszedł na emeryturę.

Był także zatrudniony na Wydziale Prawa Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej oraz jako wykładowca w Collegium Polonicum w Słubicach.

Działal aktywnie w organach rządowych. W 1973 r. na prośbę Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej – jako współautor – przygotował projekt ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. W latach 1980–1981 był członkiem – jako ekspert – Komisji Mieszanej powołanej przez Radę Państwa dla przygotowania projektu ustawy o związkach zawodowych.

W latach 1981–1999 na zaproszenie Prezesa Rady Ministrów był członkiem Komisji do Spraw Reformy Prawa Pracy, która zajmowała się dostosowaniem prawa pracy do wymagań gospodarki rynkowej, początkowo w ramach tzw. reformy gospodarczej, a następnie po przeobrażeniach ustrojowych także nad dostosowaniem polskiego prawa pracy do zasad nowego ustroju oraz wymagań związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Od października 1982 r. do lutego 1984 r. uczestniczył w pracach Społecznej Komisji Konsultacyjnej dla zapewnienia pomocy w organizacji związków zawodowych w zakładach pracy. W roku 1985 był członkiem Komisji do spraw nowelizacji Kodeksu pracy. W latach 1985–1989 uczestniczył w pracach Komisji Organów Kontroli i Spraw Społeczno-Zawodowych Rady Państwa. W marcu 1988 r. został powołany przez Prezesa Rady Ministrów na Przewodniczącego Zespołu do spraw ochrony pracy w Komisji do Spraw Reformy Prawa Pracy. W 1989 r. uczestniczył w pracach „Okrągłego Stołu” jako ekspert strony rządowej do spraw zmian ustawy o związkach zawodowych.

Był współautorem projektu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, projektu ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o komornikach sądowych.

W maju 1983 r. został powołany przez wojewodę poznańskiego w skład Komitetu do Spraw Ludzi Starszych, Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych przy wojewodzie poznańskim.

W latach 1981–1983 i 1987–1995 był członkiem Komitetu Rehabilitacji i Adaptacji Społecznej PAN, a w latach 1990–1995 członkiem Komitetu Problemów Pracy i Polityki Społecznej PAN. W październiku 1987 r. został powołany przez Prorektora Uniwersytetu Warszawskiego w skład Zespołu Koordynacyjnego Centralnego Programu Badań Podstawowych 09.09. pt. „Polityka Społeczna w PRL”.

W latach 1973–1980 i 1984–1991 był członkiem Rady Naukowej Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. W latach 1987–1989 uczestniczył w pracach Rady Naukowej Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego w Poznaniu, a w latach 1987–1991 w pracach Rady Programowej miesięcznika „Praca i Zabezpieczenie Społeczne”.

Zainteresowania badawcze Włodzimierza Piotrowskiego skupiały się na zagadnieniach prawnych stosunku pracy, wpływie reformy gospodarczej na dalszy rozwój prawa pracy, prawnych aspektach polityki społecznej, zagadnieniach prawnych związków zawodowych i problematyce Niemcoznawczej. Wśród tematów, jakie podejmował, wskazać należy także zagadnienia rozwiązania stosunku pracy i ochronę jego trwałości, którą to kwestię jako pierwszy opracował w naukowej monografii *Z problematyki ochrony trwałości stosunku pracy* (1965). Rozważania te uzupełnił pracą *Roszczenia pracownika z tytułu pozbawienia go miejsca pracy* (1966). Zajmował się też różnymi aspektami treści stosunku pracy. W jego dorobku są artykuły dotyczące wynagrodzeń, urlopów, świadczeń rodzicielskich, statusu prawnego dyrektora przedsiębiorstwa państwowego i kierownika zakładu opieki zdrowotnej. Swoje poglądy dotyczące stosunku pracy po wejściu w życie Kodeksu pracy z 1974 r. zebrał w monografii *Stosunek pracy. Zagadnienia prawne nawiązania, zmiany, ustania i treści* (1977) oraz jako współautor podręcznika (wraz z Czesławem Jackowiakiem i Wiktorem Jaśkiewiczem) *Prawo pracy w zarysie* (wyd. I 1980, wyd. II 1985).

Do najważniejszych publikacji poświęconych problematyce ubezpieczeń społecznych należą artykuły opublikowane w „Ruchu Prawniczym, Ekonomicznym i Socjologicznym”: *Uwagi na temat programu reformy ubezpieczeń społecznych w Polsce* (1995) i *Niektóre aspekty prawne reformy systemu emerytalnego* (1999).

Był także współautorem opracowania *Wąbrzeskie wspomnienia* (2010) pod red. Aleksandra Czarneckiego.

Uczestniczył w VII (Warszawa 1970) i XI (Bruksela 1995) Międzynarodowych Kongresach Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego, gdzie zabierał kilkakrotnie głos w obradach plenarnych i komisjach kongresowych.

W latach 2009–2012 brał udział w pracach Komitetu Redakcyjnego „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego”.

Od 1966 r. był członkiem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (Komisja Nauk Prawnych PTPN) i Zrzeszenia Prawników Polskich (m. in. w latach 1980–1983 był członkiem Głównego Sądu Koleżeńkiego stowarzyszenia). W 1984 r. był współzałożycielem (wraz z prof. Janem Jończykiem) Polskiego Stowarzyszenia Ubezpieczeń Społecznych. Był członkiem International Society for Labour Law and Social Security oraz Deutscher Sozialrechtsverband.

W latach 1945–1948 należał do Związku Harcerstwa Polskiego, a w latach 1948–1956 do Związku Młodzieży Polskiej. W latach 1954–1981 był członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). W latach 1967–1972 pełnił funkcję wiceprezesa Zarządu Okręgu ZNP do spraw szkół wyższych w Poznaniu oraz działał w Prezydium Zarządu Sekcji Nauki ZNP. W latach 1955–1989 należał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Był także członkiem Izby Adwokackiej i Izby Radców Prawnych.

Za działalność zawodową i naukową został odznaczony m. in. Złotym Krzyżem Zasługi (1970), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1976) i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1985).

Był także laureatem wielu nagród. W 1966 i 1971 został dwukrotnie odznaczony dyplomem Związku Nauczycielstwa Polskiego. W 1971 r. otrzymał Nagrodę Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego zespołową II stopnia za osiągnięcia w dziedzinie autorstwa

wyróżniających się podręczników dla studentów za podręcznik *Prawo pracy – zarys wykładu*. W 1976 r. otrzymał nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zespołową stopnia II za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych za książkę pt. *Studia nad kodeksem pracy*. W 1981 r. otrzymał nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zespołową stopnia pierwszego za osiągnięcia w dziedzinie autorstwa wyróżniających się podręczników dla studentów, za podręcznik pt. *Prawo pracy w zarysie*. W 1987 r. otrzymał indywidualną nagrodę rektorską II stopnia za osiągnięcia organizacyjne, a rok później – indywidualną nagrodę rektorską III stopnia za osiągnięcia organizacyjne. W 1990 r. otrzymał zespołową nagrodę rektorską I stopnia za osiągnięcia naukowe. W 1992 r. otrzymał nagrodę Głównego Inspektora Pracy za działalność na rzecz ochrony pracy. W 2001 r. otrzymał indywidualną nagrodę rektora UAM I stopnia za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne.

Żonaty od 1954 r. Małżeństwo miało córkę Danutę.

Włodzimierz Piotrowski zmarł 15 marca 2014 r. Został pochowany 21 marca tegoż roku na poznańskim Cmentarzu Komunalnym nr 2 na Junikowie (pole 11, kwatera A, rząd 5, miejsce 4).

Materiały Włodzimierza Piotrowskiego zostały pozyskane w darze przez PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2024 r. (ks. nab. „B” 504). Spuścizna została uporządkowana i zinwentaryzowana przez Jarosława Matysiaka i Stanisława Żawrockiego w 2024 r. Rozmiar zespołu wynosi 0, 16 mb. Zawiera materiały z lat 1955–2010. Została podzielona na 3 zasadnicze grupy zgodnie z metodami porządkowania przyjętymi w Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie.

Grupę pierwszą – materiały twórczości naukowej i zawodowej – tworzą 4 jednostki archiwalne (j.a.) zawierające: opracowania autora spuścizny, materiały Komisji do spraw nowelizacji Kodeksu pracy, ocenę dorobku naukowego i działalności w Związku Nauczycielstwa Polskiego, z lat 1961–1996.

Grupa II – materiały o twórcy zespołu – licząca 2 j. a., zawiera materiały o twórcy zespołu z lat 1955–2010. Są to nominacje, powołania, nagrody, podziękowania oraz korespondencja.

W skład grupy III – korespondencja wpływająca, materiały osób obcych, załączniki – wchodzi 5 j. a. z archiwaliami z lat 1969–2010. Są to kolejno: korespondencja wpływająca zaopatrzona w aneks, teksty wystąpień uczestników kolokwium „Prawo pracy a racjonalna polityka płatnego zatrudnienia”, które odbyło się w listopadzie 1986 r., jednostka z publikacjami ofiarowanymi autorowi spuścizny i drukami oraz 2 j. a. z materiałami z międzynarodowej konferencji dotyczącej prawa pracy, która odbyła się w Szeged we wrześniu 1984 r.

W PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu spuściznie nadano sygnaturę P.III–197. Inwentarz liczy 11 jednostek archiwalnych i 1 aneks.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Włodzimierza Piotrowskiego Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu, P.III–44, j. a. 4, 5.

2. Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,teczka osobowa
Włodzimierza Piotrowskiego, sygn. 1149/171.
3. *Piotrowski Włodzimierz*, [w:] *Poczet członków Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 1857–2007*, pod red. A. Pihan-Kijasowej, Poznań 2008, s. 337.
4. Skąpski Michał, *Prof. zw. dr hab. Włodzimierz Piotrowski*, „Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny”, T. 76, Nr 3 (2014), s. 340–342.
5. *Zarys dziejów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Poznaniu 1919–2004*, (red. K. Krasowski), Poznań 2004.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej i zawodowej	1–4
II. Materiały o twórcy zespołu	5–6
III. Korespondencja wpływająca, materiały osób obcych, załączniki	7–11
Aneks	1

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ, ZAWODOWEJ

1. *Prawo do pracy i zasady pośrednictwa pracy a potrzeba racjonalnego wykorzystania zasobów pracy*
Czesław Jackowiak (1923–1994)
Referat z poprawkami, artykuł wspomnieniowy
1986, 1994, rkp., masz., druk., j. niem., pol., l., k. 36
2. Komisja do spraw nowelizacji Kodeksu pracy
Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów, lista członków Komisji
1985, kkp., l., k.15
3. Walery Masewicz
Ocena dorobku naukowego w postępowaniu o nadanie tytułu profesora
1986, masz., l., k. 4
4. Związek Nauczycielstwa Polskiego
Dyplomy, podziękowanie
1961–1973, kkp, druk., l., k. 5

II. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

5. Dokumenty dotyczące pracy i działalności naukowej
Nominacje, powołania, nagrody, podziękowania, korespondencja
1955–1984, rkp., masz., kkp., druk., l., k. 40
6. Jw.
Nominacje, powołania, podziękowania, nagrody,
korespondencja
1986–2010, rkp., masz., kkp., druk., l., k. 57

III. KORESPONDENCJA WPLYWAJĄCA, MATERIAŁY OSÓB OBcych, ZAŁĄCZNIKI

7. Osoby i instytucje D–Z
1971–2010, rkp., kkp., druk., l., k. 11, zob. aneks 1
8. Kolokwium „Prawo pracy a racjonalna polityka płatnego zatrudnienia” 17–18.XI.1986
Teksty referatów
1986, masz., j. niem., pol., l., k. 299
9. Opracowania, druki
1969–2003, masz. pow., druk., j. franc., niem., pol., l. i sz., k. 183+
s. 22+s. 64+s. 92+s. 25+s. 25+s. 25+s. 61
10. I. European Congress Regional on Labour Law and Social Security,
Szeged, 19–21 IX. 1984
Materiały konferencyjne
1984, druk., j. ang., franc., niem., l. i sz., k. 187+s. 21
11. Jw.
Materiały konferencyjne
1984, druk., j. ang., franc., hisz., l., k. 150

ANEKS 1

J.7. Osoby i instytucje D–Z		
Dega Wiktor	1971	1.1
Czarnecki Aleksander	2010	1.1
Komitet ds. Rehabilitacji i Adaptacji Człowieka PAN	1981	1.1
Miejski Punkt Informacji Wąbrzeźno	2010	1.1
Przewodniczący Rady Państwa	1984	zaproszenie
Rektor i Senat Akademicki Dziekan i Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	1991	zaproszenie
Rektor i Senat Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	1990	zaproszenie
Szef Kancelarii Rady Państwa	1985	1.1
Urząd Miejski Wąbrzeźno	2010	1.1
Zrzeszenie Prawników Polskich Zarząd Główny	1983	1.1